

Література

1. Oxford Advanced Learner's dictionary of Current English. URL: www.oxfordlearnersdictionaries.com
2. Special Dictionary. URL: <http://www.special-dictionary.com/proverbs/keywords/family/2.htm>
3. Буслаев Ф. И. Русский быт и пословицы. Исторические очерки русской народной словесности и искусства. Т. 1. Русская народная поэзия. Санкт-Петербург, 1861. 80 с.
4. Карасик В. И. О категориях лингвокультурологии. Языковая личность: проблемы коммуникативной деятельности. Волгоград : Перемена, 2001. С. 3-16.
5. Пазяк М. М. Прислів'я та приказки. Людина, родинне життя, риси характеру. Київ : Наукова думка, 1990. 528 с.
6. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя : Прем'єр, 2008. 322 с.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СВІТІ

Шайнюк Х. Ю.

*студентка факультету філології та журналістики
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Основне призначення іноземної мови, як зазначено в програмі з іноземної мови для загальноосвітніх навчальних закладів, – сприяти в оволодінні учнями вміннями й навичками спілкуватися в усній і писемній формах відповідно до мотивів, цілей і соціальних норм мовленнєвої поведінки в типових сферах і ситуаціях. Середня школа є тим навчальним закладом, де формуються базові механізми іншомовного спілкування, котрі в майбутньому випускники зможуть розвивати й удосконалювати відповідно до власних потреб.

Головна мета навчання іноземної мови в загальноосвітніх навчальних закладах полягає у формуванні в учнів комунікативної компетенції, базою для якої є комунікативні вміння, сформовані на основі мовних знань і навичок. Розвиток комунікативної компетенції залежить від соціокультурних і соціолінгвістичних знань, умінь і навичок, які забезпечують входження особистості в інший соціум і сприяють її соціалізації в новому для неї суспільстві [1].

Важливий напрям у професійній діяльності вчителя – впровадити у шкільну практику компетентнісно-діяльнісний підхід до навчання мови, орієнтований на формування мовної особистості, яка володітиме вміннями й навичками комунікативно доцільно користуватися засобами мови для успішної різнобічної життєвої діяльності [4].

Природним є той факт, що ідеї полікультурної освіти впливають на мету навчання іноземній мові. Метою є формування комунікативної компетенції, здатності й готовності здійснювати іншомовне міжособистісне й міжкультурне спілкування з носіями мови в заданих стандартом ситуаціях. У процесі вивчення іноземної мови учні опановують нові способи спілкування для безпосереднього доступу до цінностей світової культури, особливо до культурних цінностей країни, мова якої вивчається, її історії, географії, науки, літератури, мистецтва. Таким чином, полікультурна спрямованість освіти у вивченні іноземної мови реалізується через включення різноманітних фактів іншомовної культури в навчальний процес.

Аналіз теоретичних джерел виявив, що обов'язковим компонентом мовної підготовки молоді в XXI столітті стає багатоаспектна соціокультурна освіта (загальнокультурна, країнознавча, лінгвокраїнознавча, соціолінгвістична). Порівнюючи поняття полікультурної й соціокультурної освіти вітчизняні науковці зазначають, що шляхом використання соціокультурного підходу в навчальному процесі, полікультурна освіта розширюється до визнання будь-яких соціальних груп як окремих культур (субкультур). У цьому сенсі полікультурна освіта вирішує проблеми гуманізації відносин між людьми, що належать до однієї етнічної групи і в її межах – до різних соціокультурних груп, які мають іншу культурну ідентичність (політичну, родову, статеву, релігійну та ін. [4].

Сьогодні значно зросла популярність двомовного викладання певних предметів в країнах Європи. Використання іноземної мови для вивчення таких шкільних предметів, як географія, історія, рідше хімія та біологія, успішно поширюється в Німеччині, Польщі, Росії, Румунії, Латвії. У Норвегії організовано проект «Вивчення іноземної мови та культури, учнівська автономія», мета якого полягає у розширенні можливостей вивчення соціокультурного компоненту англійської мови, розвитку навичок самостійного навчання та відповідальності за всі аспекти навчання: мету, зміст, методи, підходи, та самостійному оцінюванні результатів [2].

Широко використовуються в країнах Заходу різноманітні інтегровані мовні курси. Серед найбільш популярних: “A Mode 111 in European Studies”, основне завдання якого полягає в транслюванні фундаментальних знань про Західну Європу, озброєння учнів основними навичками спілкування в межах простих ситуацій, а також надання можливості самостійного дослідження будь-якої проблеми сучасного європейського життя, яка цікавить учня; “Europe Workshop”, який охоплює відпочинок, мистецтво й промисловість Західної

Європи XIX-XX століть. Досить цікавим є й інтегрований курс вивчення французької, іспанської та німецької мов, розрахований на три роки. Перший навчальний рік присвячується вивченню французької мови та географії Франції; другий – знайомить учнів з основними поняттями граматики та з видатними пам'ятками Парижу; навчальний матеріал третього року вміщує широкі відомості про Західну Європу і є початком вивчення німецької та іспанської мов. Основними принципами навчання за таких умов стають принципи взаємозв'язку й взаємообумовленості мов, системності, комунікативного спрямування, активної пошукової діяльності, вивчення іноземних мов крізь призму європейської культурної спадщини [2].

Іноземна мова виступає важливим засобом всебічного розвитку особистості, її інтелектуальної, емоційної та мотиваційної сфери. Вона позитивно впливає на формування вмінь ефективно працювати з людьми: засвоєнні під час вивчення іноземних мов форми мовленнєвого етикету, досвід тактовної й доброзичливої поведінки, країнознавчі реалії допомагають краще зрозуміти інших людей, їх мотиви та інтереси.

Отже, навчання іноземній мові й іншомовній культурі сприяє формуванню вмінь вчитися, спілкуватися, співіснувати з людьми різних етнічних груп, формує багатий досвід соціально-культурного спілкування, що є міцною базою залучення учнів до глобальних цінностей цивілізації. У процесі вивчення іноземної мови учні опановують нові засоби спілкування для безпосереднього доступу до цінностей світової культури, особливо до культурних цінностей країни досліджуваної мови: її історії, географії, науки, літератури, мистецтва.

Соціальні зміни в суспільстві спричиняють зміни в організації мислення, праці й техніки. Відбуваються також зміни в оцінці людських цінностей, у вчинках і переконаннях людей. Саме тому соціокультурна спрямованість навчання іноземній мові представляється найбільш значимою на сучасному етапі [3].

Література

1. Першукова О. Європейська багатомовність в освіті. *Шлях освіти*. 2000. № 4 (18). С. 24–26.
2. Буренко В. Стратегічні напрями розвитку сучасної шкільної іншомовної освіти. *Іноземні мови в сучасній школі*. 2012. № 4. С. 28–33.
3. Мова і література. URL: file:/// User/Downloads/pednauk_2014_8_46.pdf
4. Бібліотека онлайн. URL : <http://bo0k.net/index.php?pter&bid=9951&chapter=1>